



# Gemeente Leusden

## MEMO

---

**Aan** : Gemeente Raad Leusden  
**Cc** :  
**Van** : Wim Vos Wethouder  
**Datum** : maandag 21 december 2020  
**Betreft** : Details gebruik chemische bestrijding in de openbare ruimte  
Gemeente Leusden

---

Onlangs is de raad geïnformeerd over het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de gemeente Leusden in de openbare ruimte. Deze informatie is gegeven naar aanleiding van vragen over bestrijdingsmiddelen gebruik in de huidige beheer en naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraak op het landelijkverbod gewasbeschermingsmiddelen in de openbare ruimte. Dit verbod is beëindigd waarmee in theorie de gemeente weer chemisch zou kunnen gaan bestrijden. Deze intentie is er niet en de bestrijding in Leusden blijft zoals die is.

Er zijn echter wel een paar details over het gebruik van herbiciden voor de bestrijding van de invasieve exoot Japanse Duizendknoop. Deze details ontbraken in vorige informatie. Daarom wordt in deze notitie in details beschreven welke chemische bestrijding wordt toegepast in de openbare ruimte van de gemeente Leusden:

Gewasbeschermingsmiddelen c.q. chemische bestrijdingsmiddelen bestaan uit fungiciden (tegen schimmels), insecticiden (tegen insecten), herbiciden (tegen onkruiden) en raticiden (tegen knaagdieren vooral ratten). Daarnaast zijn er een nog specifiekere groepen bestrijdingsmiddelen die niet relevant zijn in deze context van de gemeente Leusden.

### *Chemische fungiciden en chemische insecticiden*

De gemeente Leusden gebruikt in het beheer geen chemische fungiciden en insecticiden. Voor de bestrijding van de Eikenprocessierups is er in het groeiseizoen 2020 bestreden met bacteriën (merknaam *Xentari*) en met nematodes (aaltjes). Hoewel deze bestrijding gericht is op insecten (rupsen van de Eikenprocessievlinder) is het geen chemische middel. Er wordt gespoten met levend materiaal (bacteriën, aaltjes) die parasiteren op de plaag. Daarmee is het geen chemisch gewasbeschermingsmiddel c.q. bestrijdingsmiddel. Dat betekent niet dat er geen gevolgen zijn voor biodiversiteit. Er is geen wetenschappelijk bewijs dat deze biologische bestrijding schadelijk is voor humane gezondheid.

### *Chemische herbiciden*

In de openbare ruimte wordt al lange tijd geen herbicide meer toegepast om onkruid te bestrijden. Tot 2016 is de ook het gebruik van herbiciden op half verharding in de gemeente gestopt en is alle onkruidbestrijding mechanisch (schoffelen, borstelen en branden). Een uitzondering vormt de bestrijding van invasieve exoten. Er zijn momenteel twee relevante exoten die bestreden worden. Dat zijn de Japanse Duizendknoop en de Grote Berenklaauw.

Met name de bestrijding van Japanse Duizendknoop gebeurt chemisch. Hier wordt pleksgewijs gespoten met het herbicide glyfosaat met de merknaam *Roundup*. De laatste jaren krijgen we de bestrijding van JDK beter op orde en is het gebruik van het chemische



middel dus ook gelukkig veel minder. Maar bestrijding blijft nodig, waar mogelijke mechanisch, maar als het niet anders kan chemisch. Roudup wordt veel in de landbouw gebruikt. Het middel is omstreden heeft negatieve effecten voor biodiversiteit en is kankerverwekkend. Voor het bestrijden met roundup van invasieve exoten geldt een ontheffing en kan het middel legaal gebruikt worden in de publieke ruimte.

Het geheel stoppen met chemische bestrijding zou leiden tot een invasieve terugkeer van de woekerplant waardoor eerdere bestrijding voor niets is geweest. Daarom is het stoppen totaal stoppen met chemisch bestrijden van Japanse Duizendknoop niet wenselijk. Wel wordt er gekeken naar alternatieven voor deze chemische bestrijding. Afdekken met zeil en toedekken met grond lijkt een redelijke alternatief maar is niet overal praktisch toepasbaar.

Grote Berenklaauw was een probleem in de buitenruimte van de gemeente Leusden en is succesvol chemische bestreden. Wel komt de plant af en toe terug. Maar er geen actief bestrijdingsbeleid meer. Mechanisch maaien voor de bloei om zaadverspreiding te voorkomen is een goed alternatief. En chemisch bestrijden is niet nodig.

#### *Ratéciden*

In de buitenruimte in Leusden is er soms overlast door plaagdieren, met name van ratten en soms door muizen. Het waterschap bestrijdt Muskusratten, deze worden uitsluitend mechanisch bestreden.

Rattenoverlast kan een groot probleem zijn en werd vaak bestreden met chemische middelen. Sinds een aantal jaren worden ratten uitsluitend nog mechanisch bestreden (rattenvallen). Resultaten hiervan wisselen en plaagdieren vormen vaker een probleem. Veel plaagdier kunnen worden voorkomen door de omgeving vrij te houden van voedsel dat de ratten aantrekt. In de praktijk is dat niet altijd eenvoudig.

Daarmee doen we ons uiterste best om de openbare ruimte gezond en gifvrij te houden.